

Verspreide gedichten

1927-1947

De eerste dichtbundel van de dichter is verspreid over de jaren 1927-1947. Het bevat een aantal gedichten die de dichter heeft geschreven in deze periode. De gedichten zijn verspreid over de jaren 1927-1947. Het bevat een aantal gedichten die de dichter heeft geschreven in deze periode.

WINTERAVOND

De luchtstolp nevelt langzaam vol blauw-grijs:
een waas beslaat de vale akkerlanden.
Er beeft nog slechts wat schijnsel op mijn handen
in 't vuur herleeft de sluimerzoete wijs.

De lampen in de lage huizen branden,
voorbij de vensters scheert iets blijs . . .
de mensen komen huivrend van het ijs
om milde warmte tussen nauwe wanden.

De stilte wijlt met d'ernst van 't tijdeloze
en met de spanning van een naadrend wonder,
waarop men in de schemer heeft gewacht;

Zachtmoedig als een zegen zween broze
verglinsterende vlokken en er onder
groeit het verstild mysterie door de nacht.

(1927)

De zomernoen blaakt windstil op de daken
en over schilferende torentrans;
het vleugellamme pinkje ziet geen kans
de mond der blauwe haven uit te raken.

Uit lommerzware bomen op de schans
steekt slank de hoge toren als een baken;
door 't netwerk op de schots-en-scheve staken
schift 't zijig weefsel van de zonneglans.

Het stadje ^{zinkt} slinkt, de rode daken slinken,
al dieper in de blaren: 't ligt te blinken
als een ijl-zwevend eiland in de zon.

De vissers, die maar op hun roerpen leunen
of pijpje roken op de bruine beunen,
verdrijven naar de vage horizon.

(1927)

[1927]

Vanaf de bronzen gracht in kalm vertier
gaat onze blik, reeds weer nieuwsgierig, zwerven
de gevels langs, waarin de tinten sterven
en uit wier dode ogen schuwe kier,

geloken op de rand van pot en scherven
breekt 't rood van granium en angelier,
dat in de vale dag te bloeien, schier
te gloeien staat – als vetgekwaste verven

in zulk een schilderij van matte toon:
zelfs zonder glans het smalle veegje hemel,
gekorven door de kanteling der daken . . .

en in de straat 't nabij' en ver gewemel
van vrouwen en van kinderen – zo schoon
als slechts een kunstenaar dat weet te maken. –

(1927)

(1927)

Een avond na een bleke Oktoberdag
was 't park vol ijle, schimverluchte dromen
rond witte waak van zwanen om een lome
verstilde vijver, die in sluimer lag.

Als van wie uit een schuilhoek is gekomen
en even nog een teder wonder zag,
zo gleed de scheve lach der maan door 't rag
dat voor haar steeelse blik werd opgenomen.

Wij traden - willoos - uit de felle baan
van een rumoer-bedolven winkelstraat
't geheim van dodenscheemren doolhof binnen

en . . . wisten in de dorre najaarslaan
de transparante kelk van een gelaat
ontloken in een lentejong beminnen.

(1927)

(1927)

Temidden woestenij van blinkend zand
 de stad met gasthuisramen en barakken,
 en achter 't schaduwspel der hofsteewrakken
 de blauwe sfeer van 't zonnig platteland.

De bomen redden hun ontstelde takken
 uit de ruïnemurwe waterkant;
 in de herrezen ruimte ligt het land
 naar 't levenwekkend licht te snakken.

Er klungelt sloom een wegje uit de laan
 een hofje langs met omgevallen hekken:
 wenkt niet een hoge armenzwaai: terug?

Wijdbeens zich naar de hemel uit te rekken
 staat daar een korengale ophaalbrug,
 die zijn opale poort laat opengaan.

(1927)

(1927)

O varensmoede, die de leden vouwt
en maakt het kloppend hart stil vóór de nacht,
uw zwervend lijf zo mat en zwaar bevracht
hebt gij de avond moedig toevertrouwd.

In u is vrede om de grote wacht
die over u vertrouwde waker houdt;
wat loert ter kim, dat gij niet rusten zoudt?
uw biddend oog blinkt en is vroom verdacht.

En die uw rust benijdde aan de kust,
waartoe hij kwam gezworven over zee,
verdween met lichter ogen in de nacht.

Ook hij geloofde in de Hoge Wacht,
zijn angstig hart verdroeg een reiner vree:
hij liet het anker valle' en vond de rust.

(1928)

(1928)

Het water vliet in blankgeplooiden stromen.
Beneden vlagt en flitst de luide boulevard.
Door de geheimnisvolle gang der dichte bomen
schuiven de zomergasten, zwijgend, langs elkaar.
Het water vliet in blankgeplooiden stromen.

Een witte boot zwemt plassend naar de kade
en slaat de bolle vloed tot diamanten gruis.
De hoge nacht ontrolt zich donkerblauwe wade
over de bleke hellingvlakken – het gedruis
der lichte boot drijft stilaan van de kade.

De bergen worden nu het rijk der sagen.
Het oude stadje heeft zijn stegen en hotels.
De droombevangen gasten der terrassen dragen
in zich gestalten van de holle Drachenfels
ginds op de berg in 't wakend rijk der sagen.

(1928)

(1928)

Recht door de stille plassen steekt een pad
in zee: het grijs betondek van de pier,
vér, over bodemsop en slierten wier,
wegschietend naar de klaarten van het wad.

Aan de geteerde steiger wacht het plat,
gaspuffend pontje – tot de passagier,
de laatste van de bonte trottersslier,
in kalme overstap de reling vat, –

om, losgeslagen uit de kabelworp,
breed-ruisend weg te glijden in gewiegel
van vloedrimpeling en ziedend zog:
eentonig, tussen praatgons en geslorp,
bekletst de boot met straaltjes motorspog
de lome deining van de waddenspiegel.

(1932)

(1991)

Voor X, een kantoorbediende

Om jou te kennen, makker, moest ik kennen
duizend, en om die duizend jou alleen.
Jou ondervinden en aan je ontwennen
is worden wezenloos en wezenseen.

De uren glanzen makker; duizend namen
zijn mij bewust – maar jij bent nameloos.
Onder de duizenden voorbij mijn ramen
toch, kameraad, herken ik jou altoos,

want snel en wit doorwandelen jouw ogen
de schijngestalten van verlies en baat:
achter je masker scheidt het fel bewogen
leven een oogwenk helder jouw gelaat.

De dagen zijn het zwervende omwinden
van huis en haardstee met een labyrinth . . .
Ik moet je makker zijn, de welgezinde,
één die de verre ommevang begint

met jou; om jouw nog altijd niet te stillen
vertwijfelingen tussen keus en lot,
om jouw onmogelijk kunnen en toch willen
blijven in 't schaduwloze land van God.

(1932)

Het lauwe water der gedachten sabbelt
aan de kustzoom van een nevelig land,
waar de bakenlampen zwart zijn gebrand.
Het water is traag en nauwlijks gekabbeld.

Het vlot geen schuim en neemt geen overhand.
Het slibt en siepert stadig als bedrabbeld
spoelsel door de poriën van het zand,
uren van ebbe – tot het, uitgebabbeld,

roerloos in de nádag schemert als het wad, –
bezinkt, – en ópblinkt in een Zonnespat.

(1933)

1933

1933

Ik heb naast een man gezeten
 achteraan in een kerk.
 Of hij door leed of werk
 geknakt was, wie zal het weten.

Hij was verdord als de stronken
 van een gerooide boom.
 Aan de wassende stroom
 heeft hij met teugen gedronken.

Hij is in mijn blik gekorven.
 Ik zie waarheen ik kijk
 dat opgebaarde lijk
 waartoe hij snel is verstorven.

En deze ontzaglijke sponde
 neemt heel de wereld in.
 Hakken van neus en kin
 brokkelen de horizonten.

(1936)

Zo zou ik willen wezen: als-degeen
 die door de nacht met wilde paarden rossen,
 met fakkels, die als fladderende dossen
 opwaaien in de stormwind van hun jacht.
 O heel vooraan als op een schip te staan en
 rijzig gelijk een vaandel toegeplooid,
 donker, maar met een gouden helm getooid
 die immer vonkt. En achter mij gewis
 tien mannen van dezelfde duisternis
 met helmen, als de mijne nooit in rust,
 nu klaar als glas, dan donker, oud, geblust.
 En één staat neven mij, dat ruimte koom'
 voor zijn trompet, die fonkelt en schalmeit,
 die blaast voor ons een zwarte eenzaamheid
 waar wij door vlagen als een ijle droom:
 de huizen zinken achter ons teloor,
 de straten kantelen ons schichtig tegen,
 de pleinen schuiven op: wij tasten door,
 en onze rossen druisen als een regen.

(naar Rilke)

(1938)

Moogt ge een rank in licht doen baden
die slechts in troostrijk donker groeit?
Moogt g'aan de dag een bloem verraden
die slechts te middernacht ontbloeit?

Wees schuchter om het woord te vinden
dat noemt wat mens met mens vereent,
om een benaming te verbinden
aan wat als gloed in d'ogen zweemt.

Misschien dat 't beste ons verlangen
woordloos in droom 't geluk verwerft —
Want dat, met 't in een naam te vangen,
een glans verdoft, een schijnsel sterft.

't Geluk mocht zijn gelaat afkeren,
zodat g'uw overmoed betreurt
als gij van zijn geheim de tere
luchtige sluier openscheurt.

Wees schuchter om ter hand te nemen
wat kostbaar, broos en breeklijk is —
't Is beter licht, geen woord te lenen
voor iets dat onuitspreeklijk is.

(vertaling van Fedde Schurers Tabu)

(1939)

KLEINE STEDEN

Kleine steden aan de waterbocht,
waar altijd ons hart naar hunkert,
waar het steeds herinnering bunkert
voor de grote tocht.

Kleine steden tussen wei en wier,
blanke wolken om de toren,
en rondom de zee te horen
achter wal en pier.

Wij varen lichter op die onderstroom,
wij voelen hem in d'avond leven
en dezelfde zilvren reën
trekken door de droom.

In de gulle dag staat een klein huis,
een bloem in 't raam, de deur op kieren.
Als 't hengsel wrikt om de scharnieren
spat de zon aan gruis.

(1940?)

Twee mannen droom ik wandelen voorbij,
de weg ligt helder naar een klein plantsoen,
een perk met gele bloemen tussen groen
en wolken, wit achter de bomenrij.

Zij houden als de kleur op een blazoen
de handen naast een waterkruik terzij:
er is iets bovenzinnelijks voor mij
in hun bevrijde nijging, loop en doen.

Alsof een ander door dit beeld ontroerd
het mij nu voortbrengt uit zijn hemelhoek
alwaar het spelend licht hem onderwijst,

zo zie ik het verrijzen als een doek,
en de bewogen hand die heeft volvoerd
Pasen te snijden in de gulden lijst.

(1942)

Uit: *De Nieuwe Dichters*, 1942, no. 1, p. 10.

(1942)

Uit: *De Nieuwe Dichters*, 1942, no. 1, p. 10.

Uit: *De Nieuwe Dichters*, 1942, no. 1, p. 10.

Uit: *De Nieuwe Dichters*, 1942, no. 1, p. 10.

Uit: *De Nieuwe Dichters*, 1942, no. 1, p. 10.

(1942)

Kerstfeest voor 't eerst na vijf benauwde jaren.
 „Hoe zal ik U ontvangen?" vroeg de mond
 ditmaal vereenzaamd boven 's harten grond,
 alwaar de toon niet meezong in de snaren

gelijk z'er zwierven: 't welig duivelsgaren
 gestrikt om het genakende verbond
 van wrevel en het listig sluipend lont
 waar lust in huist, op sprong om uit te varen.

Gij! – Hand en Hulp, genadig, want gereed,
 houd tussenruimte, zij 't één spanne breed,
 opdat de Slang niet één wordt met zijn buit.

Leg dáár het Kind, het kraaiende geluid
 waar alle omwonenden verrukt in delen,
 Hem ziende: met de Basilisk aan 't spelen.

(1945)

(1945)

Als ik met wrevel denk: die kleine zonden;
 hij lijkt zo braaf, zo gaaf, maar is geschonden . . .
 waarom voltrekt mijn mond de schennis niet? —
 Voor hém de zeerste plek in Christus' wonden.

(1945?)

STROFE

Wanneer de zorg U als een vloed omringt,
 als water dat de dageraad ontspringt,
 zoudt ge niet menen dat de Bron nochtans
 hetgeen zij opwelt altijd weder drinkt?

(1945?)

Hoe wij elkander wonnen door het Boek,
dat heugt mij alle dag; doch geen berouw.
Of ik je door de Vrouw verliezen zou,
dat is de vraag waarop ik antwoord zoek.

Ik zie het antwoord reeds, het maakt mij kloek:
de basis van het boek, te smal voor jou,
verbreedt zich in het wonderrijk der Vrouw
met een demensie waar, als om een hoek,

het leven zich ontvouwt, in manuscript,
als te verwezenlijken boek, gezet
uit Antiqua en Nobel, en herhaald

in duizendmaal de nadruk van 't vignet:
proef duizendmaal nadien, wie heeft genipt,
of oude Wijn van Vriendschap ooit verschaalt.

(1946)

Dit is in Bussum, dat ik amper ken,
waar ik de weg niet weet en dus verdwaal,
en wandelend verander andermaal
tot wie ik was, tevoren, en niet ben

nu ik de man naast mij, uit mij, herken,
verscholen en voortvluchtig: dit verhaal
van bijna woorden en ten naaste taal
die mij reeds boeit, doch waar ik niet aan wen.

Want eeuwig ruist de regen in het lommer
van tuinen om een huis waar niemand woont,
tenzij ikzelf daar intrek, mij bekommer

om wie hier buiten hunkert en betoont,
hoe vreemd hij werd, verbijsterd en onwijs,
wanneer het regent in zijn paradijs.

(1947)

(1947)